

DPH

Daň z pridanej hodnoty

DPH upravuje zákon č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších noviel. Bola u nás zavedená v roku 1993 v rámci porevolučných zmien okrem iného kôli tomu, že platnosť DPH je nevyhnutná pre vstup do EÚ.

Nahradila dovtedajšiu daň z obratu, ktorá bola daňou jednorazovou a odvádzala sa len na jednom stupni reťazca, väčšinou pri predaji statkov občanom. DPH sa odvádzala na každom stupni výroby aj odbytu a jej mechanizmus fungovania je založený na zdanení výstupu podnikateľa – platiteľa dane – s nárokom na odpočet dane zaplatenej na vstupe.

Daň na vstupe je daň, ktorú platiteľ zaúčtoval a zaplatil za prijaté zdaniteľné plnenie platiteľovi, ktorý plnenie uskutočnil – teda daň pri nákupe.

Daň na výstupe je daň, ktorú je platiteľ povinný uplatniť za uskutočnené zdaniteľné plnenie, teda pri predaji.

Odpočet dane je upravená daň na vstupe.

Vlastná daňová povinnosť je prevýšenie dane na výstupe nad odpočtom dane za príslušné zdaňovacie obdobie.

Nadmerný odpočet je prevýšenie odpočtu dane nad daňou na výstupe.

Tovar je každá hnutelná vec a tepelná a elektrická energia, voda, plyn, okrem peňazí (okrem peňazí pred emisiou).

Stavba je výsledok stavebných prác a činností, ktorý tvorí priestorovo ucelený celok, alebo aspoň technicky samostatnú časť, a to pred zápisom vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Len čo je katastrálnym úradom vydaný na stavbu list vlastníctva, stáva sa z nej nehnuteľnosť.

Službou sa rozumie poskytovanie činností alebo hmotne zachytiteľných výsledkov činností s výnimkou, ak je výsledkom týchto činností tovar.

Osobný automobil je motorové vozidlo, ktoré patrí do kategórie M1 (vo veľkom technickom preukaze je označené ako osobný automobil)

Daňové identifikačné číslo je číslo uvedené na osvedčení o registrácii na daň (u PO je to IČO / číslo daňového úradu, u FO je to rodné číslo / číslo DÚ).

Obrat na účely zákona o DPH sú príjmy (výnosy) za zdaniteľné plnenia v tuzemsku bez plnení oslobodených od dane (napr. predaj akcií), prípadne znížené o daň na výstupe. V prípade združenia PO alebo FO sa obratom na účely registrácie na daň chápe obrat celkový (súčet jednotlivých obratov každej FO a ich spoločného obratu). Tieto osoby však žiadajú o registráciu, ako aj daňové priznanie, podávajú osobitne, lebo združenie nie je právny subjektom. Osoba, ktorá uzavrie zmluvu o združení so subjektom, ktorý je platiteľom DPH, je táto osoba povinná žiadať o registráciu podať v deň uzavretia zmluvy a odvtedy sa stáva aj platiteľom.

Podnikanie je v zmysle Obchodného zákonníka sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Povinným platiteľom dane je ten, kto je platiteľom zo zákona, teda ten, kto za najbližšie najviac 3 predchádzajúce za sebou idúce kalendárne mesiace presiahol obrat 750 000,- Sk. Platiteľom sa stáva od prvého dňa druhého mesiaca, nasledujúceho po mesiaci, v ktorom dosiahol určený obrat. Podnikateľský subjekt je povinný do 20. dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci v ktorom prekročil obrat podať na DÚ žiadať o registráciu.

Dobrovoľným platiteľom dane je ten, komu DÚ uzná oprávnenosť žiadosti o registráciu dane. Žiadosť o registráciu môže platiteľ podať na DÚ kedykoľvek a platiteľom sa stáva odo dňa uvedeného na osvedčení o registrácii, ktorú vydáva DÚ.

Zdaniteľným plnením nie je:

- nepeňažný vklad vložený do obch. spoločnosti alebo družstva ak sú tieto platiteľom dane, alebo ak sa ním stanú ku dňu svojho vzniku
- vydanie majetku v naturálnej forme

Všetky ostatné plnenia (dodanie tovaru, ak dôjde k zmene vlastníctva, bez ohľadu na to, či sa realizuje na základe zmluvy, alebo ústneho dohovoru, ďalej poskytovanie služieb, dodanie stavby, prevod alebo prechod nehnuteľnosti (okrem pozemkov) a prevod a využitie práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva) sa na účely DPH chápu ako plnenia zdaniteľné len ak sú uskutočňované v rámci podnikateľskej činnosti, alebo v rámci činnosti, ktorá súvisí s podnikaním (napr. predaj majetku).

Miesto zdaniteľného plnenia:

- pri dodávke tovaru je to miesto, kde sa tovar nachádza v čase, keď dôjde k jeho dodaniu, ak je to spojené s prepravou je to už miesto, kde sa tovar nakladá na prepravu. Pri dodávke tovaru spojenej s jeho inštaláciou alebo montážou je to miesto, kde je tovar nainštalovaný alebo zmontovaný
- pri poskytovaní služieb a pri prevode a využití práv je to miesto, kde má osoba, ktorá službu poskytuje svoje sídlo alebo prevádzkareň
- pri dodaní stavby alebo nehnuteľnosti, alebo pri poskytovaní služieb súvisiacich so stavbou alebo nehnuteľnosťou (architekti, znalci, stavebný dozor) je to miesto, kde sa nehnuteľnosť alebo stavba nachádza.
- pri prepravných službách je to miesto, kde sa preprava začína uskutočňovať
- pri kultúrnych, umeleckých, vedeckých, športových a výchovných službách je to miesto, kde sa tieto služby skutočne poskytujú

DANI PODLIEHA LEN ZDANITEĽNÉ PLNENIE V TUZEMSKU A TOVAR PRI DOVOZE

Predmet dane je zdaniteľné plnenie odplatné (vrátane odplaty v naturáliách), bezodplatné (napr. darovanie) a zdaniteľné plnenia na osobnú spotrebu podnikateľa.

VÝNIMKOU sú

- bezodplatne poskytnuté propagačné a erklamné predmety platiteľa, ktorých hodnota nepresiahne 200,- Sk za jeden kus a sú označené logom platiteľa
- vzorky odobraté na kontrolné účely

DAŇOVÁ POVINNOSŤ VZNIKÁ PLATITEĽOVI DŇOM USKUTOČNENIA ZDANITEĽNÉHO PLNENIA

to jest:

- **pri dodávke tovaru** dňom dodania, bez ohľadu na to, kedy dôjde k zmene vlastníckeho práva, ak je spojená s prepravou, tak je to už dodaním prvému prepravcovi

- **pri poskytovaní služieb** dňom poskytnutia alebo zaplattenia, čo nastane skôr
- **pri prevode a prechode nehnut. a lebo jej časti** dňom nadobudnutia vlastníctva
- **pri dodaní stavby** dňom prevzatia alebo zaplattenia, čo nastane skôr
- **pri prevode a využití práv** v deň účinnosti zmluvy
- **pri bezodplatnom plnení** v deň v zmluve, prevzatím alebo poskytnutím, čo nastane skôr
- **pri plnení na osobnú spotrebu platiteľa** odo dňa prevzatia, príp. poskytnutie služby

Nárok na odpočet dane vzniká platiteľovi, ak:

- 1) už **prebehlo zdaniteľné plnenie**
- 2) už bola daň na vstupe **zaúčtovaná a zaplattená** (pre účely uplatnenia odpočtu stačí, ak je zaplattená suma vo výške dane)
- 3) má **daňový doklad** – faktúru, ktorá spĺňa všetky náležitosti dané zákonom alebo zjednodušený daňový doklad – platí len doklad z el. reg. pokladne (ERP)
- 4) má **doklad o zaplattení dane** – výpis z účtu, kópiu VPD a PPD, blok z ERP

Nárok na odpočet dane platiteľovi zaniká:

- 1) **pri nákupe os. automobilu**, ak sa platiteľ nezaoberá nákupom a predajom osobných automobilov. Pri nákupe na leasing, má platiteľ nárok na odpočet dane len z prirážky leasingovej spoločnosti
- 2) **pri nákupe tovaru tvoriaceho príslušenstvo os. automobilu** vrátane montáže
- 3) **pri nákupe tovaru a služieb za účelom pohostenia** (reprezentačné náklady)

platiteľ má právo uplatniť si nárok na odpočet dane pri určitom majetku nadobudnutom najneskôr 12 mesiacov pred dňom, kedy sa stal platiteľom, ak daň už bola zaúčtovaná a zaplattená a platiteľ má doklad vyhotovený platiteľom

Zdaniteľné plnenia oslobodené od DPH:

- poštové služby
- rozhlasové a televízne vysielacie služby
- fin. a poisťovacie služby
- výchovné, vzdelávacie a vedecké služby
- prevod, prechod a prenájom nehnuteľností
- predaj podniku
- služby zdrav. a soc. starostlivosti
- prevádzkovanie lotérií a iných podobných hier

Sadzba DPH je v súčasnosti 19 % a znížená sadzba je 10 %.

www.euroekonom.sk